

**Omgevingsdienst
West-Holland**

Kadernota 2019

INHOUDSOPGAVE

Inleiding.....	3
1 Beleidsinhoudelijke kaders 2019	4
1.1 Going concern.....	4
1.2 Herstel financiële robuustheid	4
1.3 Strategienota 2018-2021.....	4
1.4 Omgevingswet.....	4
1.5 Nota Planning en Control	5
1.6 Private bouwtoetsing	5
1.7 Informatievoorziening	5
1.8 Asbest	5
1.9 Veranderde wetgeving	6
2 Financiële Kaders 2019	7
2.1 Indexering.....	7
2.2 Tarief 2019.....	8
2.3 Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen 2019	8
2.4 Doorwerking meerjarenraming 2019-2021.....	9
2.5 Ontwikkelingen Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).....	10
Bijlage 1 Onderbouwing indexeringspercentage	11

INLEIDING

Voor u ligt de kadernota 2019 van de Omgevingsdienst West-Holland. De kadernota is een product dat voortvloeit uit de nota Planning & Control (nota P&C) en biedt het kader waarbinnen de begroting en meerjarenraming worden uitgewerkt.

In de afgelopen periode zijn stappen gemaakt om de financiële robuustheid van de organisatie op orde te brengen. Hiermee is de meerjarenraming sluitend gemaakt. Hoewel de reorganisatie per 1 juli 2017 formeel is geëffectueerd, zal de verdere financiële afronding ook nog in de komende jaren aan de orde zijn.

De Omgevingswet treedt per 1-1-2021 in werking. De Omgevingswet heeft betrekking op de gehele fysieke leefomgeving en vormt het nieuwe wettelijk kader voor onderwerpen als bouwen, milieu, waterbeheer, ruimtelijke ordening, monumentenzorg, natuur, duurzaamheid, gezondheid en verkeer. De Omgevingsdienst wil zich tijdig voorbereiden op de komst van de Omgevingswet. De focus ligt daarbij op de wet en de bijbehorende uitvoeringspraktijk, zoals gewenst door provincie en gemeenten. Dit betekent dat de Omgevingsdienst bij de voorbereiding en implementatie van de wet actief de samenwerking met provincie en gemeenten zoekt. Andere speerpunten van de Omgevingsdienst zoals de strategienota, informatievoorziening, private bouwtoetsing, nota planning en control en asbesttaken worden in de kadernota verder toegelicht.

De begroting en meerjarenraming geven een overzicht van de te verwachten kosten en opbrengsten voor het eerstvolgende jaar en de daaropvolgende drie jaar. In de meerjarenbegroting wordt een inschatting van de uit te voeren werkzaamheden voor de deelnemers gemaakt. Dit gebeurt met behulp van de speerpunten uit de kadernota en doelstellingen uit de Producten- en Diensten Catalogus (PDC) en de ervaringen van voorgaande jaren. Hierbij worden de wensen en middelen op elkaar afgestemd waardoor een structureel sluitende begroting ontstaat. De begroting wordt later uitgewerkt in de individuele werkplannen van de deelnemers. In de individuele werkplannen worden de afspraken tussen de Omgevingsdienst en de deelnemers vastgelegd voor de uitvoering van de overeengekomen taken. Per deelnemer zijn de doelstellingen vertaald naar producten en is op basis van de PDC en de begroting op productniveau aangegeven welke en hoeveel producten worden afgenomen. Het werkplan wordt op ambtelijk niveau afgestemd.

Marlies Krul-Seen
Directeur

Beleidsinhoudelijke kaders 2019

1.1 *Going concern*

De Omgevingsdienst staat voor het verbeteren en bewaken van de kwaliteit en veiligheid van de leefomgeving in Holland Rijnland. Om dit te bereiken voert de Omgevingsdienst de milieutaken uit voor de deelnemers. Voor de gemeente Noordwijk en Noordwijkerhout (vanaf 1-1-2018) voert de Omgevingsdienst ook de bouwtaken uit. De Omgevingsdienst is actief op het brede terrein van milieu, gezondheid en duurzaamheid. Hierbij gaat het om onderwerpen zoals bodem- en luchtkwaliteit, geluidhinder, gevaarlijke stoffen en energie- en waterbesparing. Alle onderwerpen zijn vastgelegd in een gemeenschappelijke PDC (producten- en dienstencatalogus) en ZTC (zaaktypencatalogus).

De Omgevingsdienst adviseert ook over ruimtelijke plannen van haar opdrachtgevers. Dit kan een schetsplan of een projectplan zijn, maar ook een bestemmingsplan of een omgevingsvergunning. De adviezen hebben betrekking op de aspecten asbest, bodem, archeologie, lucht, MER, ecologie, geur, geluid, externe veiligheid en duurzaamheid.

1.2 *Herstel financiële robuustheid*

In de vergadering van het algemeen bestuur van 4 juli 2016 is een meerjarige aanpak vastgesteld om de Omgevingsdienst weer financieel robuust te maken: "Programma ODWH 2017-2020" (P1720). De meerjarige aanpak omvat de realisatie van een sluitende begroting voor de komende jaren door middel van bezuiniging van salarislasten. De taakstelling op huisvestingskosten in combinatie met de langlopende huurovereenkomst zal de nodige aandacht vergen. Ook de voorgenomen taakstelling op ICT-gebied in combinatie met de beleidsinhoudelijke kaders op het gebied van de Omgevingswet en de Informatievoorziening kunnen in 2019 leiden tot tegenstrijdige belangen.

1.3 *Strategienota 2018-2021*

Het doel van oriëntatie op ontwikkelingen, koers en takenpakket is een toekomstbestendige koers uit te zetten voor de Omgevingsdienst. Het belang van de eigenaar is meer betrokkenheid en positie te bieden. Het belang van de opdrachtgever is een doelmatige, efficiënte en kwalitatief hoogwaardige uitvoering van (gemeentelijke en provinciale) taken. In de strategienota worden de volgende zeven speerpunten uitgewerkt: duurzaamheid en energie(transitie), Omgevingswet, kwaliteit, kennisinstituut, optimale samenwerking in de regio, eigenaarschap en relatie opdrachtgever-opdrachtnemer en stabiele en gezonde financiële dienst.

1.4 *Omgevingswet*

De Omgevingswet treedt naar verwachting 1 januari 2021 in werking en integreert 26 wetten op het gebied van de fysieke omgeving in één wet. De Omgevingsdienst wil zich tijdig en zorgvuldig voorbereiden op de inwerkingtreding van de Omgevingswet en provincie en gemeenten ondersteunen bij de implementatie ervan. Doel is dat de Omgevingsdienst bij inwerkingtreding van de Omgevingswet gereed is om de Omgevingswet efficiënt en effectief uit te voeren conform visie en beleid van provincie en gemeenten. Bij de voorbereiding en implementatie van de wet zoekt de Omgevingsdienst – in lijn met de aanbevelingen in de evaluatie van de wet VTH - actief de samenwerking met provincie, gemeenten en ketenpartners. Dit mede vanuit het oogpunt dat ketensamenwerking ook vereist is voor een goede uitvoering van de wet.

Voor de invoering van de Omgevingswet werkt de Omgevingsdienst met het "Plan van Aanpak implementatie Omgevingswet". Hierbij kiest de Omgevingsdienst voor een stapsgewijze implementatie. Via pilots en experimenten wordt vanaf het begin geoefend met werken volgens het principe van de Omgevingswet.

1.5 Nota Planning en Control

De financiële exploitatie van de Omgevingsdienst is gebaseerd op ureninschattingen en een materiele bijdrage per deelnemer. Per deelnemer worden te verwachte uren ingeschat en er wordt één vast uurtarief afgesproken, waardoor de bijdrage van elke deelnemer op basis van de voorcalculatie bekend is. Afrekening vindt achteraf plaats op basis van de realisatie. Er is sprake van een afwijkend tarief voor de provincie Zuid-Holland en niet toegetreden opdrachtgevers. Op termijn wordt gestreefd naar een uniform tarief.

Ondanks dat deze financieringsvorm een zekere mate van transparantie biedt, zegt het uurtarief nog weinig over de productiviteit en over de kwaliteit van de producten en diensten. Op initiatief van de provincie Zuid-Holland is in 2016 gestart met een pilot om output kentallen te ontwikkelen, samen met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland. Hiermee zijn de eerste stappen gezet om van een input-gestuurde organisatie naar een output-gestuurde organisatie te komen. Steeds meer omgevingsdiensten gaan over naar een vorm van outputfinanciering, die veel meer inzicht geeft in de relatie tussen de kosten en de aantallen geleverde producten.

De Omgevingsdienst wil samen met de deelnemers het nut en de noodzaak onderzoeken van een outputbegroting en de bijbehorende financieringssystematiek. De systematiek zal in de opzet van de nieuwe nota Planning en Control 2020-2023 worden opgenomen.

1.6 Private bouwtoetsing

Op 4 juli 2017 is tijdens een plenair debat in de Eerste Kamer geen onvoorwaardelijke steun uitgesproken voor de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Op verzoek van de minister is de stemming in de Eerste Kamer – welke was voorzien op 11 juli 2017 – uitgesteld. Wat dit uiteindelijk voor de Wet kwaliteitsborging bouwen gaat betekenen is nog onduidelijk. De consequenties zullen medio 2018 inzichtelijk worden gemaakt. Gezien de beperkte taakomvang worden deze niet heel groot geacht.

1.7 Informatievoorziening

In 2018 is de implementatie van een nieuw zaakstelsel gepland. Het zaakstelsel wordt Europees aanbesteed. Indien een nieuwe systeemleverancier uit de aanbesteding komt, zal de implementatie doorlopen naar 2019. Ook in de 2019 zullen de invoering van de Omgevingswet, Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), het databasebeheer en het verder op orde krijgen van de ICT-dienstverlening de speerpunten zijn op het gebied van Informatievoorziening. Om de gevolgen van de DSO in kaart te brengen wordt er in 2018 een business case opgesteld om zo de te ondernemen acties in 2019 in volle omvang in kaart te kunnen brengen.

1.8 Asbest

Met de recente wijziging van de AMvB VTH/Besluit Omgevingsrecht (BOR) is het toezicht op bedrijfsmatige activiteiten met asbest overgedragen aan de omgevingsdiensten. Het gaat hierbij om het beoordelen van asbestinventarisaties behorende bij sloophmeldingen en het houden van toezicht op asbestsaneringen. In 2017 is samen met de gemeenten bekeken op welke wijze deze taak begin 2018 ondergebracht kan worden bij de Omgevingsdienst. Eind 2017 worden offertes uitgebracht aan de deelnemende gemeenten waarin wordt aangegeven wat we gaan doen, hoe we het gaan doen en wat het naar verwachting kost. 2018 zal een jaar zijn waarin werkenderwijs meer zicht zal komen op de daadwerkelijke ureninzet per gemeente. Dit zal de basis zijn voor een structurele borging van de uren vanaf de begroting 2019.

Voor de inventarisatie van asbestdaken worden eenmalige afspraken met de deelnemers gemaakt.

1.9 Veranderde wetgeving

De wereld is continu in ontwikkeling, dat geldt ook voor de wet- en regelgeving. Mogelijke effecten die ontstaan uit toekomstige wet- en regelgeving hebben we nog niet verwerkt. Hierbij is te denken aan fiscale wet- en regelgeving in het kader van de Vennootschapsbelasting (VPB) en de BTW. Op korte termijn zal er meer duidelijkheid komen over de consequenties van de vennootschapsbelasting voor de dienst. Ook de gevolgen van de invoering van de Omgevingswet en de Algemene verordening gegevensbewerking (AVG) zijn op dit moment nog niet volledig in te schatten.

2 FINANCIËLE KADERS 2019

2.1 *Indexering*

In de nota Planning en Control 2014 – 2017 is vastgelegd dat het uurtarief en de materiële budgetten van de deelnemers en niet-deelnemers jaarlijks worden geïndexeerd. In de vergadering van het algemeen bestuur van 8 mei 2017 is deze nota verlengd tot 31 december 2018. Het uurtarief van de deelnemers wordt geïndexeerd op basis van het gewogen gemiddelde van de indexeringen zijnde gelijk aan: 75% van de indexering op de salarissen en 25% van de indexering op de materiële component.

In de vergadering van het algemeen bestuur van 25 januari 2016 is besloten om voortaan in principe het advies van Financieel kader gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden te volgen, tenzij het algemeen bestuur anders besluit.

De Provincie Zuid-Holland houdt ook voor 2019 de 0% lijn aan, tenzij het algemeen bestuur anders besluit.

In de vergadering van het algemeen bestuur van 30 oktober 2017 is ingestemd met de begrotingswijzigingen van 2017 en 2018 is overgenomen. Hierbij is de verwachting uitgesproken dat de bestuurlijke klankbordgroep van het bestuurlijk financieel overleg van gemeenten in Hollands-Midden in voldoende mate rekening zou houden met de cao-stijging voor de gemeenten. Het percentage uit de financiële kaderstelling van 25 oktober 2017 (2,3%) is echter onvoldoende om de stijgende kosten en dan met name de cao-stijging te compenseren.

Het voorstel is om akkoord te gaan met een structurele correctie waardoor meer duidelijkheid ontstaat over de financiële gevolgen. Eventuele overschotten zullen, conform de nota Planning en Control, worden toegevoegd aan het weerstandsvermogen en op deze manier bijdragen aan de financiële robuustheid van de dienst. Dit heeft de voorkeur boven de andere mogelijkheid, om achteraf de rekening te presenteren bij een negatief resultaat over het betreffende boekjaar.

Het tekort opvangen met het weerstandsvermogen is geen optie omdat het weerstandsvermogen te laag is om deze kostenstijging (structureel) op te vangen.

Indexering voor salarissen en materiële component

De Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden voor begrotingen 2019, stelt een indexering voor van 2,3%. Dit is gebaseerd op het indexcijfer BBP (Bruto Binnenlands Product). Deze index houdt geen rekening met de cao-afspraken van de gemeenteambtenaren tot 1 januari 2019.

Het algemeen bestuur heeft ingestemd met de begrotingswijzigingen 2017 en 2018 voor de stijging van de salariskosten vanwege de cao-afspraken tot 1 januari 2019. De indexering van het bestuurlijk financieel overleg van gemeenten in Hollands-Midden is te laag om in 2019 de gestegen salariskosten te kunnen dekken. Uitgaande van het budget 2018, leidt dit tot een tekort van €164.000. Om dit te compenseren moet de indexering structureel stijgen naar 3,58%.

Het voorgestelde percentage is 1,3% hoger dan het percentage zoals voorgesteld door de Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden. Dit hogere percentage is nodig om aan de hogere kosten als gevolg van de cao te kunnen voldoen.

2.2 *Tarief 2019*

In onderstaande opstelling is uitgegaan van het tarief uit de begroting 2018 en niet van het in 2017 verhoogde uurtarief.

Deelnemende gemeenten

Conform de indexering genoemd in paragraaf 2.1 is het tarief voor 2019 op de volgende wijze bepaald. Er wordt uitgegaan van een standaard uurtarief van € 85,56 voor de deelnemende gemeenten. Dit is als volgt opgebouwd:

Vastgesteld tarief 2018:	€	82,55
Indexering 3,58 %:	€	<u>3,01 (afgerond)</u>
Tarief 2019	€	85,56

	Tarief begroting 2016	Tarief begroting 2017	Tarief begroting 2018	Tarief begroting 2019
Uurtarief	€ 80,90	€ 81,50	€ 82,55	85,56

Tabel 1 - Uurtarief deelnemende gemeenten

Provincie Zuid-Holland

Conform de indexering genoemd in paragraaf 2.1 is het tarief voor 2019 op de volgende wijze bepaald. Het tarief van de provincie heeft een opslag op het standaard uurtarief om de hogere personeelslasten van de oud-medewerkers van de provincie te dekken. Er wordt uitgegaan van een standaard uurtarief van € 89,87 voor de provincie Zuid-Holland. Dit is als volgt opgebouwd:

Vastgesteld tarief 2018:	€	86,71
Indexering 3,58 %:	€	<u>3,16 (afgerond)</u>
Tarief 2019	€	89,87

	Tarief begroting 2016	Tarief begroting 2017	Tarief begroting 2018	Tarief begroting 2019
Uurtarief	€ 84,96	€ 85,60	€ 86,71	€ 89,87

Tabel 2 - Uurtarief Provincie Zuid-Holland

2.3 *Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen 2019*

Financieel kader gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden

De bestuurlijke klankbordgroep van het bestuurlijk financieel overleg van gemeenten in Hollands-Midden heeft op 23 oktober 2017 de financiële kaderstelling voor de begroting 2019 vastgesteld.

Samenvatting financiële kaderstelling 2019

1. Ongewijzigde voortzetting van de – m.i.v. begrotingen 2017 bijgestelde - systematiek van financiële kaderstelling voor de begrotingen 2019.
2. De indexering voor 2019 bedraagt **2,3% (positief)** t.o.v. 2018.
De nacalculatie van de indexering voor 2018 (+0,7%) is hierin verwerkt.
3. Het gemeentefonds laat in de periode 2019-2022 o.b.v. de Septembercirculaire 2017 een minimale reële ontwikkeling zien. De uniforme taakstelling voor de gemeenschappelijke regelingen als aandeel in een mogelijk neerwaartse ontwikkeling van het Gemeentefonds in 2019 bedraagt derhalve **0,0%** t.o.v. 2018.
4. Artikel 14 – maximering Algemene reserves op de standen per 01-01-2013 vervalt. Dit financieel kaderstellende instrument legt met ingang van de begrotingen 2019 geen beperkingen meer op aan de omvang van de Algemene reserves van de gemeenschappelijke regelingen.

Gevolgen voor de Omgevingsdienst

De financiële robuustheid van de dienst wordt hersteld door het doorvoeren van een aantal maatregelen in de begroting 2017 en volgende jaren. De indexering voor 2019 leidt tot zowel een verhoging van het budgettair kader als een verhoging van de personele en materiële kosten. Onze verwachting is dat de indexering een sluitende begroting voor 2019 oplevert.

In dit indexeringsvoorstel zijn de kosten voor een eventuele nieuwe cao - die gaat gelden na 1 januari 2019 - niet meegenomen. Indien noodzakelijk zal dit eind 2018 in een nieuw voorstel aan het AB worden voorgelegd, omdat verdere bezuinigingen en efficiencyverbeteringen niet mogelijk is zijn.

2.4 Doorwerking meerjarenraming 2019-2021

Zoals in de meerjarenraming bij de begroting 2018 aangegeven wordt de onderstaande ontwikkeling in de periode 2019 - 2021 verwacht.

Actieplannen geluid en geluidskaarten

In het kader van de Europese Richtlijn omgevingslawaaï moeten geluidskaarten om de vijf jaar worden opgesteld of geactualiseerd in de gemeenten Leiden, Leiderdorp en Oegstgeest.

De werkzaamheden vinden plaats gedurende een periode van vijf jaar. De huidige periode loopt van 2015 tot 2019. De geplande inzet in uren gedurende deze periode staat in detail in onderstaande tabel aangegeven.

Gemeente	Voorbereiding geluidskaarten	Voorbereiding geluidskaarten	Geluidkaart	Actieplan	Nasleep actieplan	Totaal per gemeente
	2015 (*)	2016 (*)	2017	2018	2019	
Leiden	50	50	250	300	50	700
Leiderdorp	50	50	200	250	50	600
Oegstgeest	50	50	200	250	50	600
Totaal	150	150	650	800	150	1.900

(*) De verwachting is dat de benodigde inzet voor begrotingsjaar 2020 en 2021 overeenkomt met de uren in 2015 en 2016.

Omgevingswet

De Omgevingsdienst heeft voor implementatieactiviteiten uren gereserveerd in de werkplannen voor gemeenten en provincie. De kosten die de nieuwe Omgevingswet met mee brengt zijn momenteel nog niet inzichtelijk. Eventuele kosten worden in de begroting 2019 inzichtelijk gemaakt en voorgelegd met een dekkingsvoorstel. Te denken valt aan een digitaal omgevingsstelsel, wat een toename van de ICT-kosten impliceert.

2.5 *Ontwikkelingen Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)*

Prestatiebegroting

Met ingang van de begroting 2018 dient overhead als apart programma getoond te worden. In de begroting 2019 zal hier rekening mee gehouden worden. Volgens de commissie BBV dient de begroting 2019 inzicht te geven in de diverse taakvelden.

Vastgesteld door het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst West-Holland op 29 januari 2018,

de voorzitter,

De secretaris,

Y. Peters-Adrian

M.E. Krul-Seen

BIJLAGE 1 ONDERBOUWING INDEXERINGSPERCENTAGE

Financiële gevolgen per deelnemer

Hieronder volgt een opstelling van de bijdrage per deelnemer. Aangezien de begroting 2019 nog niet is gemaakt is het effect van de stijging zichtbaar gemaakt ten opzichte van de begroting 2018. In kolom B. staan de bijdragen conform de begroting 2018. In kolom C. staat de verhoging op basis van de 2,3%. In kolom D. staat de verhoging op basis van de 3,58%. In kolom E., staat het verschil tussen kolom C. en D., de kosten per deelnemer voor de aanvullende indexering.

In kolom G. staat de correctie voor het materiële budget aangezien deze niet geïndexeerd moet worden met 3,58% maar met 2,3%. Door het bedrag in kolom G. van kolom D. af te halen, staat in kolom H. de bijdragen per deelnemer na correctie van de indexering op het materiële budget.

A.	B.	C.	D.	E.		F.	G.	H.
Deelnemer	Begroting 2018	Indexering 2,3%	Indexering 3,58%	Vershil (= 1,28%)		Deel materieel budget	Te veel berekend (1,28%)	Begroting 2019 (na indexering en correctie).
Hillegom	€ 533.515	€ 545.786	€ 552.615	€ 6.829		€ 11.019	€ 141	€ 552.474
Kaag en Braassem	€ 761.138	€ 778.644	€ 788.387	€ 9.743		€ 13.523	€ 173	€ 788.214
Katwijk	€ 352.443	€ 360.549	€ 365.060	€ 4.511		€ 16.593	€ 212	€ 364.848
Leiden	€ 2.691.535	€ 2.753.441	€ 2.787.892	€ 34.452		€ 113.414	€ 1.452	€ 2.786.441
Leiderdorp	€ 492.870	€ 504.206	€ 510.515	€ 6.309		€ 21.388	€ 274	€ 510.241
Lisse	€ 506.523	€ 518.173	€ 524.656	€ 6.483		€ 11.976	€ 153	€ 524.503
Nieuwkoop	€ 739.303	€ 756.307	€ 765.770	€ 9.463		€ 14.264	€ 183	€ 765.587
Noordwijk	€ 1.689.376	€ 1.728.231	€ 1.749.855	€ 21.624		€ 63.037	€ 807	€ 1.749.049
Noordwijkerhout	€ 29.174	€ 29.845	€ 30.219	€ 373		€ 3.508	€ 45	€ 30.174
Oegstgeest	€ 386.829	€ 395.726	€ 400.678	€ 4.951		€ 19.203	€ 246	€ 400.432
Teylingen	€ 712.275	€ 728.657	€ 737.774	€ 9.117		€ 18.748	€ 240	€ 737.534
Voorschoten	€ 234.536	€ 239.930	€ 242.932	€ 3.002		€ 10.139	€ 130	€ 242.802
Zoeterwoude	€ 358.332	€ 366.573	€ 371.160	€ 4.587		€ 4.935	€ 63	€ 371.097
Provincie Zuid-Holland	€ 2.388.487	€ 2.443.422	€ 2.473.995	€ 30.573		€ 86.105	€ 1.102	€ 2.472.893
Totaal	€ 11.876.336	€ 12.149.491	€ 12.301.508	€ 152.017		€ 407.852	€ 5.221	€ 12.296.288

Berekening voorgesteld percentage

Bij bepaling van het indexeringspercentage van de personeelskosten wordt uitgegaan van het verschil tussen de werkelijke stijging van de salariskosten en de indexering zoals deze is bepaald door de werkgroep.

Indexering cf. klankbordgroep				verschil (* € 1.000)	Ontwikkeling loonkosten				
jaar	%	index	dekking loon (* € 1.000)		loonkosten (* € 1.000)	index	cao 2016- 2017	cao 2017-2019	
								Salaris	ikb
2015		100	€ 9.410		€ 9.410	100,00			
2016	0,59%	100,59	€ 10.439	€ 250	€ 10.689	103,00	3,00%		
2017	0,75%	101,34	€ 9.356	€ 232	€ 9.588	103,86	0,40%	1% per 1-8-2017	0,5% per 1-12-2017
2018	1,30%	102,64	€ 9.292	€ 352	€ 9.644	106,53		1,5% per 1-1-2018	0,25% per 1-7-2018
2019	2,30%	104,94	€ 9.262	€ 151	€ 9.413	106,65		cao loopt tot 1-1-2019 dus nog geen % bekend	

Op basis van de Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden heeft er een indexatie plaatsgevonden over de periode 2015 t/m 2019 van in totaal 4,94%. Op basis van de cao-stijgingen is er een toename van de salariskosten van in totaal 6,65%. Dit verschil van 1,71% is bijgeteld op het indexeringsbedrag van 2,3% wat leidt tot een indexering van de loonkosten van 4,01%.

Bij de bepaling van de exploitatiekosten voor 2019 is uitgegaan van het door de Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden gehanteerd percentage van 2,3%.

Om tot de totaal-indexering voor het uurtarief van de dienst te komen wordt een gewogen gemiddelde berekend op basis van de verhouding 75% van de indexering op de salarissen en 25% van de indexering op de materiële component. Het gewogen indexeringspercentage komt hiermee op 3,58%.

Verhouding (%)	Indexering	Gewogen indexering
75%	4,01%	3,01%
25%	2,3%	0,58%
	Totaal	3,58%